No. 72. 1842.

BREDASCHE STAATS-LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 14 Junij.

De Gedeputeerde STATEN van Paoumoe *NOORD-BRABAND*, overwogen hebbende de missive van den Burgemeester van *Hoogerheide*, van den 14 Mei jl., strekkende ten einde het doen eener kollecte in deze Provincie moge worden bepaald, ten behoeve der slagtoffers van den in die Gemeente in den nacht tusschen den 29 en 30 April jl., plaats gehad hebbenden brand.

Gezien het berigt, en consideratien van den Heer Kommissaris van het 3e District, 2e gedeelte.

In aanmerking nemende, dat de door dien ramp veroorzaakte schade, behalve het verwaarborgde, eene somme van f 24,545 bedraagt, ten gevolge waarvan sommige der slagtoffers geheel tot armoede gebragt en diep ongelukkig geworden zijn, zoo dat het noodzakelijk is, dat er maatregelen worden genomen, om hen zoo veel mogelijk hulp en leniging te verschaffen.

Gelet op koninklijk besluit van den 22 September 1823, (*Staatsblad* No. 41), en vertrouwende Gedeputeerde Staten, dat, ofschoon de weldadige geneigdheid der ingezetenen dezer Provincie, eerst voor eenige dagen, ten behoeve der Stad *Hamburg* moge zijn ingeroepen, dezelve niettemin, op nieuw, door het mede verleenen van krachtdadige hulp aan hunne ongelukkige Gewestgenooten zal worden aan den dag gelegd.

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. De Stedelijke en Plaatselijke Besturen in deze Provincie aanteschrijven, om, in den kerkelijken gaande *derden dagen* na dunne ingezetenen aanwezens bij publicatie, op eene gepaste wijze, tot het wederbetoonen van liefdadigheid in deze opgewekt te hebben, ten behoeve der slagtoffers van gemelden ramp aan de huizen hunner ingezetenen, eene kollecte te doen, en onverwijld na afloop derzelve, het provenu daarvan aan den heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, te doen toekomen, de Stedelijke Besturen regtstreeks en de Plaatselijke Besturen door middel van de heeren Distrikt-Kommissarissen; wordende gezegde Besturen tevens verzocht, om, ter bevordering, zoo veel mogelijk, van die kollecte, op ontvangst dezer, de Geestelijkheid der onderscheide Godsdienstige gezindheden in hunne Stad of Gemeente uittenoodigen, om op den Zondag voor het doen der kollecte, onder de Godsdienst-oefening, [illegible]

2. Heeren Distrikts-Kommissarissen uittenoodigen, om de bedoelde gelden van de Plaatselijke Besturen, tegen afgifte van een recu op ongezegeld papier, overtenemen, dezelve te verzamelen en de vervolgens te gelijker tijd, voor al de Gemeenten van het District, aan den heer Staatsraad Gouverneur overtemaken, vezeld van eene lijst, aanwijzende het bedrag der kollecte in iedere Gemeente, ten einde die gelden daarna door Z. H. E. G. kunnen worden ter hand gesteld, aan de door deze Vergadering te benoemene Kommissie, welke, met de uitdeeling der gelden of de aanwending derzelve, ten behoeve der bedoelde slagtoffers, zal worden belast.

En zal dit besluit, door middel van het *Provinciaal Blad*, worden gebragt, ter kennisse van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, alsmede van de heeren Distrikts-Kommissarissen in deze Provincie, ter uitvoering; terwijl hetzelve mede zal worden geplaatst in het *Provinciaal Dagblad*, en de verdere in de Provincie uitkomende Nieuwspapieren.

's Hertogenbosch, den 3 Junij 1842.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
A. J. BORRET,
Ten ordonnantie van dezelven:
F. X. VERHEYEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Junij.

De kamer der pairs heeft eergisteren het budget van uitgaven met 123 tegen 12 stemmen aangenomen. In den loop der discussien over deze begrooting heeft onder anderen de heer *Gascq* een vrij helder tafereel van den financiëlen toestand des lands opgehangen. Die toestand is, volgens dien pair, geenszins zoo gunstig als men zou kunnen [illegible] De gewone uitgaven voor 1843, met de onvermijdelijke supplementaire credieten, zullen volgens hem 1388 milioen franken beloopen, dat is 104 milioen franken meer, dan, zelfs bij eene aanmerkelijk vermeerderde opbrengst der gewone belastingen, 's rijks inkomsten zullen beloopen. Er zal dus een nieuw tekort bestaan, hetgeen, gevoegd bij die der vroegere diensten en bij de vastgestelde uitgaven voor de buitengewone openbare werken, voor de versterking van Parijs en voor de ijzeren spoorwegen, allengs eene behoefte van 1500 milioen franken zal doen geboren worden, waarin uit buitengewone middelen moet worden voorzien. Een tijdvak van 12 jaren zal er echter noodig zijn, eer de bedoelde openbare werken alle voltooid zijn en dus de daarvoor vereischte som in haar geheel noodig is. »Die staat van zaken," zeide de heer *de Gascq*, »is ongetwijfeld bedenkelijk, maar gaat de krachten des lands niet te boven, indien het namelijk, zoo als men hopen mag, de weldaden des vredes blijft genieten."

»De maarschalk *Valée* heeft zich in deze zitting beklaagd over den minister van oorlog, den maarschalk *Soult*, die op hem de verantwoording had willen werpen van de executien die onder zijne administratie te Constantine hadden plaats gehad. — De graaf *Roy* heeft eenige bedenkingen in het midden gebragt ter zake van het in de andere kamer doorgegaan amendement van den heer *Lacrosse*, om het hoofdstuk van marine met eene som van drie millioenen te bezwaren, ten einde eenige oorlogsschepen meer in dienst te houden. Hij oordeelde, dat dergelijke voorstellen ten gevolge hadden het verbreken der overeenstemming tusschen de behoeften en de hulpbronnen; dat zij de verantwoordelijkheid der ministers geweld aandeden, en de kamers in de zaken van het bestuur, ja zelfs van het gouvernement deden treden, terwijl zij nogtans de noodige zaakkennis niet hadden om aldus te beslissen. Hij meende zich te moeten vergenoegen met tegen eene dergelijke aanmatiging te protesteren, het betreurende dat de kamer der pairs in de gedane omstandigheden de noodige vrijheid niet had, om de gedane voorstellen opzigtelijk het budget, die zij niet goedkeurde, te wijzigen.

Gisteren heeft dezelfde kamer na eene korte discussie het budget van ontvangsten aangenomen. — Heden zijn de beide kamers vereenigd om de ordonnantie van de sluiting der zitting te hooren voorlezen. Morgen zal de ordonnantie van de bijeenroeping der kiescollegien tegen den 9den Julij in den *Moniteur* verschijnen.

— De heer *Guizot* heeft een lang bezoek bij koningin *Christina* van Spanje afgelegd.

— Het dagblad *le Temps* heeft heden opgehouden in het licht te komen. Morgen zal de zaak van dat blad voor het hof van appel behandeld worden. Indien hetzelve in het gelijk wordt gesteld, dan zal de *Temps* Zondag wederom verschijnen.

— Er ligt hiervandaan eenige dagen een vaartuig in het kanaal de l'Ourcq, hetwelk volgens het systema van *Leclerc* gebouwd is. Hetzelve heeft 33 metrevijf 18 centimètres lengte over 488 breedte, de hoogte daarvan is 1,26. Dit vaartuig kan uitsluitend genomen worden, zonder dat spijkers noodig zijn om het alve, anderen opeenstellen, zonder dat de planken eenig fetsel behoeven. Hetzelve is waterdigt gemaakt door breede en sterke [illegible] banden. Het geheele vaartuig weegt slechts 14,500 kilo, terwijl een gewoon schip van dezelfde grootte 36,000 kilo weegt. Het voordeel dat uit deze uitvinding ontslaat, is: dat zoo spoedig als de circulatie op den Belgischen spoorweg zal geopend zijn, dat dit vaartuig nadat het zes weken zal toegebragt hebben om steenkolen van Anzin naar Parijs te brengen, men hetzelve in eenige uren uit elkander zal nemen, en het geheel op een of twee wagons van de spoorweg zal laden, en in 6 uur weder in Anzin terug zal zijn. Bovendien kan dit vaartuig, dat niet zoo zwaar weegt dan gewone van dezelfde grootte, een derde gedeelte meer laden als anderen. Men kan diegenen die zich bezig houden met de scheepvaart op snelvloeijende rivieren die stroomtegenwaarts zoo moeijelijk en langzaam te bevaren zijn, aanraden dit systema te onderzoeken.

— Drie groote barken zijn eergisteren hier uit de Theems aangekomen; dezelve behoeren aan de Pauselijke marine, en zullen door de Seine en de Rhone den Tiber trachten te bereiken, maar men meent, dat, ofschoon dezelve zeer vlak zijn, de Seine op eenige plaatsen geen water genoeg zal bevatten, om de reis te kunnen voortzetten. De staf heeft zich gisteren in groot uniform bij den heer *Garibaldi*, nuntius van den Paus, begeven. De uniform der officieren is bijna eien zoo als die onzer marine, op hunnen hoed staan de woorden *Marina Romana*. Deze 3 barken, die door stoom gedreven worden, zijn te Londen voor Rekening van den Pauselijken staat gebouwd.

— Uit Toulon schrijft men van den 7den Junij, doch nog slechts als een gerucht, hetwelk bevestiging verdient, dat *Abd-el-Kader* aan het hoofd van 200 ruiters, in de provincie Algiers is verschenen, met het doel om de vijanden der Franschen aldaar op te ruijen, ten einde zich de westelijke streken van Algerie eenen aanval te wagen. Daar de generaal *Bugeaud* in den laatsten tijd zich met de hoofd-

magt der Franschen in de provincie Oran, en dus in het westelijke gedeelte van Algiers, heeft opgehouden, en van daar met eenen grooten omweg langs de rivier Chelif naar de stad Algiers is getrokken, zou Abd-el-Kader veel kwaads kunnen brouwen, [illegible] maatregelen heeft genomen, om hem krachtigen wederstand te bieden, in eenen gevalle van [illegible] ontsnapping, [illegible] die [illegible] plaats gehad, voor de Franschen eene zeer [illegible] zijn. Dezen meenden reeds, hunnen onvermoeiden [illegible] naar de zijde van Marocco te hebben gedrongen.

Uit Madrid loopen de bijzondere brieven tot den 4. Er was nog niets omtrent de ministeriële crisis beslist. Intusschen scheen het, dat het met het ontslag der ministers ernst was. De heer *Cortina* betoonde zich geneigd, om aan een nieuw ministerie, waarvan hij de voorzitter zou zijn, deel te nemen. De Regent wilde hem intusschen wel eene portefeuille, maar geenszins het voorzitterschap geven. Men hield het er eerder voor dat *Espartero* [illegible] de portefeuille van buitenlandsche zaken, voor den generaal *Rodil* bestemd had, die elk oogenblik verwacht werd. — De leden der coalitie hadden eene vereeniging gehouden, waarin besloten is, om, bijaldien den 6den de ministeriële crisis nog niet geëindigd was, een adres aan den Regent te zenden, met verzoek om de ministeriële onderhandelingen te bespoedigen, of de Cortes te ontbinden, en voorloopig den heer *Gonzales* te behouden.

— Een later telegraphisch berigt uit Bayonne houdt het volgende:

„Den 6den heeft de generaal *Rodil* de portefeuille van het ministerie van oorlog aanvaard en zich met de taak belast om een nieuw kabinet zamen te stellen, waarvan hij president zal zijn.

„Te Burgos heeft men beproefd om de constitutie van 1812 te proclameren. De generaal *Hoyos* is met troepen van Madrid vertrokken om deze poging te bedwingen. Het gouvernement heeft strenge circulaires tegen elke beweging van dien aard uitgevaardigd."

Men meent hier dat de beweging te Burgos ernstiger is dan het telegraphisch berigt schijnt aan te duiden, en wel omdat Burgos de hoofdplaats eener militaire divisie is, waar de kapitein generaal altijd over een aantal troepen beschikken kan, die, aangezien het afzenden van versterking uit de hoofdstad, derhalve niet sterk genoeg schijnen geweest te zijn om de beweging te beteugelen.

Men wil dat de generaal *Lorenzo*, in de plaats van den generaal *Rodil*, het bevel over het noorderleger zal bekomen. — Het nieuwe ministerie zal zich waarschijnlijk, nadat het tot stand zal gekomen zijn, genoodzaakt zien om de kamers te ontbinden.

— Ter beurze van heden (11 Junij) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 119,85; 3 pCt. 80,15; [illegible]; Passive [illegible]; Nap. r. 105,90.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Junij.

Te Hamburg is den 6den dezer eene [illegible] bekend gemaakt van [illegible], welke tot den 31sten Mei bij de [illegible] van regeringswege ingestelde commissie van onderstand, zijn ingekomen, en eene som van 1,600,000 mark banco bedroegen. De in Hamburg zelf ingezamelde giften beliepen 73,000 m. b., terwijl bij de uit bijzondere personen bestaande commissie van buiten de stad ontvangen waren omstreeks 270,000 m. b., makende alles te zamen tot 31 Mei een bedrag [illegible] van 1,943,000 mark banco.

In eene dezer dagen te Hamburg gehouden bijeenkomst van het zoogenaamde patriotische genootschap is een aan den Senaat gerigt adres voorgesteld, door de talrijke aanwezigen na langdurige beraadslagingen onderteekend, en vervolgens openlijk ter onderteekening gelegd, waarbij de aandacht van dat staats-ligchaam gevestigd wordt op het algemeen heerschende verlangen, dat de tegenwoordige omstandigheden te baat genomen zullen worden, om in de inrigting van het gemeenebest die veranderingen te maken, welke de ondervinding als noodzakelijk of nuttig [illegible]. Hetgeen vroeger velen onder ons wenschten (dat [illegible] in dit adres) wordt nu door allen gezamenlijk verlangd. In die hoop op verbetering onzer inrigtingen ligt nu de troost voor de opofferingen, welke de toekomst vordert, en de kracht voor de inspanning, die daarvoor vereischt zal worden. De ondergeteekenden verstouten zich niet, om den grondwettigen loop der beraadslagingen op eenige wijze vooruit te loopen, maar zij veroorloven zich slechts, bij wijze van voorbeeld, eenige punten te vermelden, waaromtrent de wenschen en de overtuigingen van een groot aantal burgers overeenstemmen. Zij wenschen eenige veranderingen in de verkiezing van onze burgerlijke collegiën; eene verdere en volmaakte toepassing van het stelsel van afscheiding der [illegible] schap der regtspleging en de administratie; eene hervorming van het politie-wezen; opheffing van [illegible] gebreken, die zich in andere takken des bestuurs vertoond hebben, enz." Voorts verlangen de onderteekenaars van dit adres dat, vermits er bovendien over vele andere dringende aangelegenheden van groot gewigt te handelen is, bij de naastkomende bijeenkomst van de [illegible] burgers, door het bewind eene commissie uit de burgerij benoemd zal worden, aan welke de taak zal worden opgedragen, om binnen eenen bepaalden tijd aan het bewind een rapport uit te brengen omtrent de hoven aangeduide en andere algemeen gekoesterde wenschen nopens eene herziening der staatsregeling en wijze van beheer.

— In het Duitsche stadje Schleiz is den 5den dezer een verschrikkelijk ongeluk voorgevallen. In de als schouwburg ingerigte vorstelijke manege werd door eenen troep reizende tooneelspelers eene voorstelling gegeven, welke een talrijk publiek had [illegible], [illegible] ook eenige leden der vorstelijke familie van Reuss-Schleiz tegenwoordig waren. Naauwlijks had de voorstelling eenen aanvang genomen of de zoldering van de zaal stortte met een vreesselijk gekraak in; eenige personen werden door het nedervallende puin gedood en gekwetst, en in de verwarring en het gedrang, dat ontstond, toen de verschrikte menigte naar buiten wilde vlugten, werden nog eenige lieden dood gedrukt of vertrapt. Nog den eigen avond werden een dertigtal lijken uit het puin opgegraven; een gelijk getal personen lag hopeloos aan de ontvangen wonden ter neder, terwijl een groot aantal anderen kwetsuren van minder aanbelang hebben ontvangen. Slechts aan weinigen, en onder dezen aan de vorstelijke personen, was het gelukt, zonder eenig letsel te ontsnappen.

— Uit Weenen wordt van den 3 gemeld, dat de Koninklijke Nederlandsche gezant, de baron *van Heeckeren*, den 1 de eer heeft gehad, bij Z. M. den Keizer toegelaten te worden, om zijne geloofsbrieven te overhandigen. — Z. D. de Vorst *van Metternich* zou de volgende maand naar het lustslot *Königswart* vertrekken. — Er was besloten, dat de Hongaarsche Landdag dit jaar niet zoo bijeengeroepen worden; dit zou echter stellig in 1843 plaats hebben.

— Brieven uit Alexandrië, van den 16 Mei, houden in, dat de Pacha thans bepaald aan de consuls der groote Mogendheden heeft bekend gemaakt, dat hij den handel in katoen tegen den aanstaanden oogst geheel vrijstelde. — Uit Syrië had men tijding tot den 6 ontvangen. In den stand van zaken was weinig verandering gekomen. De opperhoofden der Druzen waren nog in hechtenis, en men verwachtte de beslissing van hun lot uit Konstantinopel. De Druzen hadden beproefd, de Maroniten aan te zetten, om gemeene zaak met hen te maken. Deze hadden echter integendeel hunne diensten den Seraskier *Mustapha*-Pacha aangeboden en 25,000 man ter zijner beschikking gesteld. Deze had dit aanbod niet aangenomen, maar van de Maroniten gevorderd, hunne wapens uit te leveren, waaraan zij echter niet voldaan hadden.

ENGELAND.

LONDEN, den 10den Junij.

De beraadslaging in het comité over het [illegible] in het lagerhuis wordt thans met ijver voortgezet. Een aantal artikelen, meestal tot zijde, wol en vlas, of daarvan vervaardigde stoffen betrekkelijk, zijn door het huis goedgekeurd. Bij de behandeling van het artikel zijden stoffen, heeft doctor *Bowring* voorgesteld, om het inkomend regt daarop, in plaats van op 25, op 20 percent van de waarde te bepalen. Sir *Robert Peel* heeft erkend, dat de regten op vreemde zijden stoffen zeer hoog waren, en dat eene vermindering daarvan aan den handel met Frankrijk meerdere levendigheid zou kunnen geven, en ook voor de Engelsche belangen niet te nadeelig zou zijn, maar zulks alleen in geval, dat ook in Frankrijk de inkomende regten op Engelsche koopwaren verminderd werden. Zoodanig eene wederzijdsche vermindering van regten was bij de vroegere onderhandelingen over een handelsverdrag tusschen de beide rijken beoogd; doch die onderhandelingen waren ongelukkig afgebroken geworden. Intusschen zou, zoo als de minister *Peel* zeide, eene vrijere handelsgemeenschap tusschen de beide rijken de strekking hebben, om het betreurenswaardige misverstand, dat van tijd tot tijd tusschen hen beide oprees, weg te nemen of voor te komen. Maar om tot dat doel te geraken, moest men aan de Regering de handen vrij laten, opdat zij aan Frankrijk voordeelige wijzigingen in het toltarief kon beloven, mits van Frankrijks zijde daartegen opwegende begunstigingen werden toegestaan. Doctor *Bowring* toonde zich door deze redenering overtuigd en trok zijn voorstel weder in.

Een gewezen minister en tegenwoordig pair, lord *Congleton* (sir *J. Parnell*) heeft zich eergisteren van het leven beroofd. Hij was 66 jaren, heeft altijd tot de liberale zijde behoord, en zoo door zijne redevoeringen als geschriften met kracht die staatkundige kleur voorgestaan. Hij was het, die door een voorstel aanleiding gaf, dat het Tory-kabinet in 1830 aftrad, en plaats maakte voor dat van lord *Grey* [illegible] van lord *Melbourne*, opgevolgd werd, onder welke ministers hij verschillende hooge staatsbedieningen bekleedde. Voor de finantiële en andere staatshuishoudkundige aangelegenheden was sir *Parnell* de vraagbaak zijner partij. Hij laat verscheidene zoons na. Het schijnt dat hij in eene vlaag van krankzinnigheid de handen aan zich zelf geslagen heeft.

— Het aanzienlijke huis *van Briggs Thurburn en Comp.*, Oostindische agenten, en tevens, zoo men verneemt, agenten van den Pacha van Egypte, heeft zijne betalingen geschorst.

— Den 6 dezer heeft te Londen in de werkplaats der Chemie van *Apothecary's-Hall* eene uitbarsting plaats gehad. De heer [illegible] was bezig met het maken van brandkogels van eene nieuwe uitvinding, die tegen de Afghanen en Chinezen moesten gebruikt worden;

bij had bij zich eene flesch met fulminate de mercure, gemengd met eene andere zelfstandigheid, hetwelk een geheim schijnt te zijn. In eene heeft er, zonder dat men weet hoe, eene verschrikkelijke uitbarsting plaats, waardoor het gebouw gedeeltelijk in de lucht springt. Van den heer *Hennell* heeft men alleen het hoofd, die voeten en handen gevonden.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 91⅞; Ned. 2½ pCt. 53; 5 pCt. 101⅛; Spanje 22⅝; Braz. 67⅛.

BELGIE.

BRUSSEL, den 12den Junij.

HH. MM. de Koning en Koningin, vergezeld van den jongen hertog van *Brabant*, zullen Dingsdag naar Londen vertrekken.

— Het rapport over het lager onderwijs is door de centrale sectie op het bureau der kamer van vertegenwoordigers neergelegd. Op voorstel van het gouvernement heeft de centrale sectie daarin, naar men zegt, eene bepaling opgenomen volgens welke er op 's lands kosten twee normale scholen zullen worden opgerigt, de eene voor het waalsche, de andere voor het vlaamsche gedeelte van België.

— De *Messager du Gand* geeft eene naamlijst van negen en twintig leden der kamer van vertegenwoordigers, tot de 51 behoorende, die thans bij de discussie over de gemeentebesturen voor de benoeming van een burgemeester buiten de leden van den raad gestemd hebben, en welke 29 in 1836 bij de eerste discussie over dit ontwerp, juist voor het tegendeel, namelijk voor de benoeming der burgemeesters alleen uit den boezem van den raad hadden gestemd.

— Aan den luitenant-generaal *Duvivier*, kommandant der divisie reserve kavallerie is pensioen verleend; de kommandant der eerste brigade dezer divissie, de generaal *d'Hane de Steenhuize* is tijdelijk met het bevel van dezelfde belast.

— De meeste voornaame dagbladen behelzen een' brief van den graaf *Lehon* aan den voorzitter der regtbank van koophandel te Parys, waarbij hij bepaaldelijk verklaart, geen deel te hebben gehad in de zaken van zijnen broeder, die onlangs door de regtbank schuldig verklaard is van bedriegelijken bankbreuk.

— Voor een paar dagen had er een duel plaats gehad tusschen twee officieren der kavallerie, ten gevolge van een twist bij het domino-spel ontstaan. De een is daarin door een sabelhouw de hersenpan gespleten geworden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Junij.

Heden is alhier op de gebruikelijke wijs, met het uitsteken der vaderlandsche vlag en het houden eener parade der troepen van het garnizoen, de twee en twintigste verjaardag gevierd geworden van 's konings derden zoon, Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden.

— Met genoegen hebben wij gezien, dat Zaterdag den 12. dezer door Mevrouw *Stoll-Mayer* en de Heeren *W. Dahmen*, *F. Stoll*, *N. J. Polderman* en *C. C. Bender* in de Schouwburg aan alhier gegeven de verwachting heeft overtroffen. De welverdiende hulde is niet alleen aan allen ten schoots toegebragt, maar ieders kunstiatent is op nieuw bewonderd geworden.

— Uit Berlijn schrijft men van den 8sten, dat HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden van daar naar Petersburg zijn vertrokken.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen zijn, in den avond van den 8sten, te Keulen aangekomen. In den voormiddag van den volgenden dag hebben HH. KK. HH. den Dom en andere bijzonderheden der stad in oogenschouw genomen, alsmede audientie verleend. Ten een ure hebben HH. KK. HH. Keulen verlaten, zich allereerst naar Coblenz begevende.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 9den:

» Den 7 dezer zijn door den kapitein *L. A. A. Houtet*, op de hoogte van Egmond, gezien en met vijf schoten gesalueerd, Z. M. fregatten *de Rhijn* uit Vlissingen en *Jason* van Texel beide naar Petersburg.

» Tijdens het jongste verblijf van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden [illegible] bedigheid de kiel gelegd en voor- en achter-steven gesteld van de nieuw aan te bouwen schooner-brik *de Dolphijn*."

— De algemeene te Middelburg gedane collecte, ter leniging van de ramp welke de stad Hamburg heeft getroffen, heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 1472,50.

— Uit Maastricht meldt men, dat de inteekenaars op de *Echos Belgiques*, welke, gelijk men weet, door den heer *Cluperard* ten voordeele der stad Hamburg worden uitgegeven, reeds over de 1200 bedragen. De inteekening is tot den 20 dezer opengesteld. Er zullen geene exemplaren overgedrukt worden.

— In de *Leeuwarder Courant* vindt men vermeld, dat op den 28sten Mei te Leeuwarden van *W. H. Apenstra*, ter Rijperkerk bevallen is van drie welgeschapen jongens, die meerendeels gevoed wordende uit de moedermelk zelve der 21jarige kraamvrouw, de volmaakste gezondheid blijven genieten, alschoon laatstgenoemde voor de eerste maal moeder werd, ging de verlossing zeer voorspoedig.

In een brief door zekeren Dr. *Labat*, gewezen heelmeester in dienst van den Pacha van Egypte, uit Suez van den 21sten April geschreven, leest men de volgende belangrijke bijzonderheden:

» Suez wordt dagelijks van meer belang. De geographische ligging dezer stad tusschen de Middellandsche en de Roode Zeeën opent eenen gemakkelijken en spoedigen weg voor de reizigers die zich naar Indie begeven. Sedert het krachtig bestuur van *Mehemed*-Ali deze streken volkomen veilig heeft gemaakt voor de Europeanen die Egypte doorreizen, het eenige Muzelmansche land waar eene dergelijke veiligheid heerscht, wordt de landengte van Suez meer en meer de groote weg langs welken de Europesche beschaving in Azie en aan de oostelijke kusten van Afrika doordringt. De vroeger voor de Christenen zoo ongastvrije Roode Zee staat thans open voor den handel en de nijverheid van alle volken. Te Suez, te Kosseir, te Gedda, te Massaouah en te Mokka zijn fransche en engelsche consuls gevestigd, die wedijveren om de reizigers en den handel der verschillende Europesche natiën bijstand en hulp te verleenen. Het is een nieuw veld van wederzijdschen wedijver tusschen Frankrijk en Engeland geopend. Deze alleszins vredelievende wedstrijd is eene hulde toegebragt aan den geest der negentiende eeuw. De nijverheid en handel maken de eerste kosten goed, later zal de oostersche beschaving dezelve verder vergoeden. De dienst der engelsche stoomboten op de Roode Zee gaat even geregeld als op onze Europesche zeeën. Die stoomboten maken de overvaart van Bombay naar Suez, onderweg Aden aandoende, in twintig dagen tijds, en die van Calcutta binnen eene maand. De stoomboten van een der beide stations ontschepen te Kosseir de reizigers die Opper-Egypte willen zien, en den Nijl van Kene naar Cairo afvaren. In twee dagmarschen op drommedarissen kan men van Kossier naar deze rivier komen. De reizigers die hunnen weg regtstreeks naar Suez willen voortzetten, vinden in deze stad fransche en engelsche diligences, die de woestijn tot aan Cairo in vier en twintig uren doorrijden. Van laatstgenoemde stad tot Alexandrie hebben de Engelschen eene dienst van kleine stoomboten in werking gebragt, op welke men den Nijl in eenen dag afvaart. Zoodra men den oever der Middellandsche zee bereikt heeft, hebben de reizigers de keus der fransche en engelsche stoomboot-correspondentie om zich spoedig naar Europa te begeven. Eene opmerkenswaardige omstandigheid is, dat men, ten gevolge van de afschaffing der quarantaine te Southampton eerder te Londen, en zelfs te Parijs over Engeland, aankomt, dan wanneer men regtstreeks Marseille aandoet. De stoomboten namelijk die regtstreeks van Alexandrie naar Southampton varen, doen de overvaart in vijftien of achtien dagen, terwijl de reizigers bij hunne komst in die haven slechts aan eene quarantaine van vier en twintig uren onderworpen worden, en alzoo zijn zij langsdeezen weg, natuurlijkerwijs eerder te Londen en te Parijs, dan over Marseille gaande, waar men aan eene quarantaine van vijf en twintig dagen onderworpen is, welke overdreven lange duur op oude voorbeelden berustende, het grootste nadeel aan de Marseillanen toebrengt, en wanneer er noch dooden noch zieken aan boord zijn, op vijf dagen zou verminderd worden. Maar de rede zal moeilijk zegevieren over een oud gebruik dat voor de Marseillanen de kracht van een geloofsartikel gekregen heeft. Het uitmuntend stelsel der engelsche correspondentie vergunt daarentegen dat de brieven uit het midden van Indie in anderhalve maand tijds te Parijs aankomen. Viermalen meer tijds was er noodig toen men den grooten omweg om de Kaap de Goede Hoop moest maken. Indien het ontwerp van eene dergelijke correspondentie tusschen het eiland Bourbon en Suez kan verwezenlijkt worden, zullen wij de Engelschen niet meer te benijden hebben op de Roode Zee.

» Daar de haven van Suez het belangrijkste tusschenpunt dezer communicatie-lijn met de Indische Zee is, is het in het algemeen belang, en voor de beschaving en vooruitgang wenschelijk, dat deze haven altijd in handen van een onzijdig gouvernement gelijk als dat van *Mehemed*-Ali blijft. Het is het eenige middel om haar altijd toegankelijk te doen blijven voor de oostersche en westersche volken. Uit dit gezigtspunt heeft Suez op dit oogenblik een zeer belangrijk voorkomen. Tegenover de woning van den engelschen consul bevindt zich het fransch agentschap, alwaar onze consul, de heer *V. Costa*, alle Franschen het meest gastvrije onthaal aandoet. De zeer genoemde woning is de gewone bijeenkomstplaats der kooplieden en der industriele of financiele gemagtigden die Engeland naar Indie zendt, terwijl men in de woning van den laatstgenoemden meer geneigd ziet fransche geleerden, reizigers, naturalisten, katholieke missionarissen, die de boorden der Roode Zee, de kusten van Arabie, Abyssinie of de verder afliggende streken van Oost-Azie en Chinesch Indie afreizen. Op die wijs kennmerkt zich de bijzondere strekking van de beide natiën. Intusschen heerscht tusschen dezelve in de streken van Suez de volkomenste eendragt. Van weêrszijde doet men elkander alle mogelijke beleefdheid aan, en het is slechts te hopen dat deze voor de algemeene zaak der beschaving zoo gunstige en gelukkige [illegible] belang gestoord worde.

Redding van Frederik II bij Molwitz.

Den 10den April 1741 werd in de velden van Molwitz een beslissend gevecht tusschen de Oostenrijkers en Pruissen geleverd, waardoor de voortgang der eerste gestuit, de Pruissen uit hunnen netelingen toestand werden gered, en ten gevolge van welken Silezie in handen der Pruissen viel. *Frederik* geraakte voor dien merkwaardigen veldslag bijna gevangen, doch werd gered, hetwelk de oorzaak van zijne zege werd. Zulks is lang onbekend gebleven, en eerst 100 jaren na dien tijd, juist op den verjaardag van die gebeurtenis, bekend gemaakt. Men heeft dit te danken aan den regeringsraad en hoogleeraar in de geneeskunde *C. L. Klose*, die in de geschriften van het armenhuis te Breslau een verzoekschrift vond, onder den titel: » *Acta, betreffende de Soldatenweduwe Schweinert*, zijnde een verzoekschrift van *Johanna Elisabeth Schweinert*, geboren *Magner*, aan Koning *Frederik Wilhelm II.*, van den 3den September 1790. Ten gevolge van deze mededeeling is het volgende boekwerkje uitgekomen: *Persoonlijk gevaar van Frederik den Grooten in den eersten Silezischen oorlog, medegedeeld den 10 April 1841, op den verjaardag van den Veldslag bij Molwitz, door H. Mutike, Leipzig bij Engelman* 1841.

De persoon die den Koning redde, was *George Magner*, uit Zindel bij Molwitz; zijne dochter verhaalt zulks in haar verzoekschrift aldus: » Na den inmarsch der Pruissen, had het Oostenrijksche leger in 1741 in de grootste stilte zich bij Zindel en Molwitz achter de bergen geplaatst. Mijn vader werd door de Oostenrijkers aangehouden, voor een spion verklaard, gevangen genomen doch daarna weder ontslagen, onder bedreiging van de doodstraf, ingeval hij aan iemand van de tegenwoordigheid des legers kennis gaf. Bij zijne terugkomst te Zindel ontmoetten hem drie Pruissische officieren, waaronder de Koning zelve, zonder dat mijn vader hem herkende. Nog eenige schreden verder, en zij waren in handen der Oostenrijkers gevallen. De genegenheid van mijnen vader voor de Pruissen overwon bij hem de vrees voor den dood. Hij wenkte hen in zijne boerderij, waarschuwde hen voor het gevaar, en deelde de stelling der Oostenrijkers mede. Terwijl zij nog in gesprek zijn, wordt het dorp door vijandelijke troepen bezet, die de ruiters hadden gezien. Aan vlugten was niet meer te denken, waarom de Koning zich aan mijn vader vertrouwde. Deze wist de paarden met een der officieren in eene soort van kelder te brengen, voor welks deur hij een hoop hout wierp. Den Koning en den anderen officier geleidde hij in zijne slaapkamer, deed hen boerenkleederen [illegible] liggen. In de kamer wist hij eenen [illegible] reuk te brengen. Naauwelijks was alles gereed [illegible] de landhoeve en het huis onderzocht werd. Men [illegible] de slaapkamer en bemerkte den stank. Mijn vader zeide [illegible] bloedverwanten waren, die eene aanstekende ziekte [illegible]. Men deed geen verder onderzoek. De Oostenrijkers verlieten het dorp, maar bezetten alle uitgangen. Om den Koning, die naar zijn leger wilde, er door te helpen, verzon mijn vader een list. Hij leende van den pastoor een priesterrok, verkleedde den koning als een koster en zijn medgezel als een geestelijke, en bragt hen in eene caleche uit het dorp. Toen hij door de vijandelijke troepen werd nageroepen, zeide hij, dat hij den pastoor bij een zieken edelman moest brengen. De Koning werd aldus gered, en hierop volgde de overwinning bij Molwitz. De monarch had den naam van mijn vader opgeteekend; nam een vel parkement, schreef er op en gaf het mijn vader, zeggende zoo gij of uwe kinderen dit blad vertoont, zal er voor u en hen gezorgd worden. Mijn vader had intusschen geene hulp noodig, deels was de gedachte den vorst zonder eigenbelang van dienst geweest te zijn hem aangenamer. Bij zijn overlijden liet hij geen vermogen na, maar gaf mij het biljet des konings als erfenis.

Toen het biljet aan *Frederik* werd vertoond, beval hij zijn staatsminister *von Hoym*, aan den echtgenoot van de dochter van zijnen redder een [illegible] te geven. Deze werd controleur. Na diens dood vervoegde de weduwe zich in Junij 1789 bij den thans overleden koning, die haar den [illegible] Julij van dat jaar een pensioen van 100 daalders schonk.

Het was voor vele ingezetenen [illegible] zeker eene onaangename tijding te vernemen, dat de Herberg, genaamd *het Huis ten Bosch*, aan het Liesbosch, voor het vervolg gesloten werd en door de bezitter tot eigen gebruik werd ingerigt, waardoor men de gelegenheid miste zich van de noodige verversschingen te voorzien en [illegible] van de overheerlijke wandelingen, welke het fraaije Liesbosch oplevert, gebruik te maken. Men kan echter berigten dat in dit ongerief is voorzien, door dien aan de Herberg van *Van Dongen*, staande aan de hoek van het Bosch, tegenover *het Huis ten Bosch*, eene ruime kamer is aangebouwd, zeer geschikt tot het ontvangen zelfs van een groot gezelschap, terwijl daarenboven de houder van deze Herberg zich heeft in staat gesteld, fatsoenlijke familien een goed Diner te verschaffen, waartoe eene waarschuwing daags te voren alleen noodig is.

Schrijver dezes, welke van deze gelegenheid, met een groot gezelschap gebruik maakte, voelt zich gedrongen dit aan zijne medeburgers mede te deelen. De prompte en vriendelijke bediening, de met goed toebereide spijzen overvloedig voorziene tafel, aldaar aangetroffen, dwingen hem deze aanbeveling te doen, terwijl men hopen mag, dat een menigvuldig bezoek den Herbergier met de zijnen, ruimschoots zal beloonen, voor de moeite welke zij zich geven om hunne gasten te voldoen, en alzoo in staat zullen gesteld worden de inrigting nog te verbeteren.

Dat men daarenboven tot een zeer civielen prijs wordt behandeld, behoeft bijna niet te worden vermeld.

Aanbesteding van Steenkolen.

De Raad van Administratie der Koninklijke Militaire Akademie, te BREDA, zal op Woensdag den 29. Junij 1842, des middags ten 12 uren, aan de minst inschrijvenden Aanbesteden:

De Leverancie van de benoodigde hoeveelheid STEENKOLEN, voor het Wintersaizoen van 1842—1843, beloopende ongeveer 12000 Ned. Ponden *Engelsche* HAARD- en 2000 Mudden *Luiksche* GRUISKOLEN, van de beste kwaliteit, waarvan de Monsters, alsmede de Voorwaarden van Aanbesteding, aan voornoemde Akademie bezigtigd, en de verzegelde Inschrijvings-Billetten, tot den dag der Aanbesteding, in eene daartoe bestemde Bus kunnen gestoken worden.

BREDA, den 4. Junij 1842.

OPENBARE BESTEDING.

Het GEMEENTEBESTUUR van *ZWIJNDREGT* is voornemens, om, op Woensdag den 22. Junij 1842, des namiddags ten drie ure, in het Gemeentehuis aldaar, openbaar aan te besteden:

Het AFBREKEN en OPBOUWEN van een SCHOOLLOKAAL en VERNIEUWINGEN aan de ONDERWIJZERS-WONING, met de LEVERING der daartoe benoodigde MATERIALEN.

Waarvan de Teekening, alsmede het Bestek en Voorwaarden ter inzage liggen in het Gemeentehuis voornoemd.

Des daags voor en voormiddags van den dag der Besteding, zal aanwijzing [illegible]

[illegible]

P. J. BAUDET, Fransche [illegible]

Zevende Stukje.

Bevattende Oefeningen over eenige SYNONYMEN en andere BIJZONDERHEDEN betreffende het TAALGEBRUIK. *f* 0,75.

** Bij BROESE & COMP., te *Breda* is verkrijgbaar:

LA GRANDE VILLE

NOUVEAU TABLEAU DE PARIS

COMIQUE, CRITIQUE ET PHILOSOPHIQUE

PAR

CH. PAUL DE KOCK.

ILLUSTRATIONS

DE GAVARNI, GIGOUX, VICTOR ADAM ET DAUMIER.

Deux beaux volumes grand in-8° Jésus Vélin.

Ce n'est point un roman, ce ne sont pas non plus de simples tableaux: c'est une immense comédie à cent actes divers, où les acteurs se produisent, parlent, agissent, initiant ainsi le spectateur à tous les secrets de leur vie intime. C'est Paris tel qu'il est, tel que *Paul de Kock* l'a vu, Paul de Kock, l'écrivain le plus vrai, le plus gai, le meilleur observateur de son temps; c'est Paris avec ses moeurs, ses vices, ses idiomes, ses plaisirs et ses misères.

Tout ce qu'un peintre de moeurs peut trouver à décrire dans cette ville immense, en visitant ses promenades, ses monuments, ses [illegible], ses estaminets, ses magasins étincelants de lumières et ses boutiques [illegible]; ses théâtres, ses bals, ses guinguettes et ses cabarets; en pénétrant dans le salon du banquier et dans la mansarde de l'étudiant, chez la grande dame et la grisette, à midi, à minuit, à toute heure de la journée, pour connaître la vie, les usages, les ridicules et les folies des habitants de Paris; tout cela se trouvera dans la *Grande Ville*: ce sera un livre consciencieux et complet.

Un ouvrage d'une telle importance, écrit par le romancier le plus populaire de notre époque, méritait les honneurs de l'illustration, et au nom de *Paul de Kock* devaient s'associer les noms de ces artistes dont la vogue est si justement méritée.

Nommer *Gavarni, Gigoux, Victor Adam, Daumier*, [illegible] les scènes [illegible] produites [illegible] l'auteur [illegible] convenait le mieux à la spécialité de son talent. A Gavarni donc, à Gigoux les excentricités de la fashion, la vie fougueuse ou facile de l'étudiant et de la grisette, les bonnes manières de la femme du grand monde, ou le faux bon ton des femmes équivoques. A Gavarni, Daumier, Victor Adam, la bonhomie du bourgeois, les énormités du macairisme, le débraillé de l'homme du faubourg, les façons étranges des [illegible] tous les rangs que Paris renferme dans son sein.

La nature de l'ouvrage permettant d'offrir au public, dans chaque livraison, UN OU DEUX CHAPITRES COMPLETS, les éditeurs se sont empressés d'adopter ce mode de publication.

Jaloux de tenir religieusement leurs promesses, ils s'engagent à donner gratis aux souscripteurs toutes les livraisons qui excéderont le nombre annoncé dans ce prospectus.

Prix de chaque livraison pour la Hollande 23 cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.